

ΠΩΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΖΟΜΑΣΤΕ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΗΓΗ

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Διαβάζουμε με προσοχή την πηγή εστιάζοντας αρχικά στον τίτλο, καθώς αποδίδει το θέμα της . Προσέχουμε επίσης το πότε γράφτηκε και ποιος είναι ο συγγραφέας.
2. Υπογραμμίζουμε τα σημεία εκείνα που μας πληροφορούν για τον τόπο, το χρόνο και τα πρόσωπα.
3. Εντοπίζουμε και υπογραμμίζουμε τη βασική ιστορική πληροφορία που μας δίνει το κείμενο και διακρίνουμε το είδος της (οικονομική, πολιτική, κοινωνική, πολιτισμική, θρησκευτική) .
4. Μελετούμε την ερώτηση που έχει τεθεί και τη συνδυάζουμε με τις πληροφορίες που μας δίνει η πηγή. Συγχρόνως σκεπτόμαστε και όσα γνωρίζουμε γι' αυτό το θέμα .
5. Γράφουμε την απάντησή μας με σαφήνεια και ακρίβεια . Δεν αντιγράφουμε σε καμία περίπτωση το κείμενο, αλλά απαντούμε με δικό μας λόγο που αποδεικνύει ότι έχουμε κατανοήσει το παράθεμα και τα ζητούμενα της ερώτησης. Επίσης, εάν η ερώτηση αναφέρει : «σύμφωνα με το κείμενο και τις ιστορικές σας γνώσεις » , φροντίζουμε να αναφέρουμε α) όσα δηλώνονται στο κείμενο της πηγής, β) όσα γνωρίζουμε για το συγκεκριμένο θέμα από το σχολικό βιβλίο της Ιστορίας και γ) τα δικά μας συμπεράσματα . Επίσης, καλό είναι να αναφερόμαστε εξ αρχής στο θέμα της πηγής : π.χ. : Το συγκεκριμένο κείμενο αναφέρεται σε...

B. ΖΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ, ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ, ΑΦΙΣΕΣ

1. Προσέχουμε την απεικόνιση, τον τίτλο της , το χρόνο δημιουργίας και το δημιουργό (οι πληροφορίες αυτές βοηθούν στην κατανόηση της πηγής) .
2. Εντοπίζουμε το βασικό θέμα της απεικόνισης και τις λεπτομέρειες που το πλαισιώνουν.
3. Συνδυάζουμε τις πληροφορίες της πηγής με την ερώτηση που μας έχει τεθεί.
4. Τέλος, γράφουμε την απάντησή μας με ακρίβεια και σαφήνεια , όπως αναφέρεται και παραπάνω.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ιστορία Μεσαιωνική και Νεότερη, βιβλίο εκπ/κού
- Η Ιστορία μέσα και έξω από το σχολείο (υλικό από τη σειρά των 6 ημερίδων, Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσ/νίκης, Ιαν. – Φεβρ. 2005)
- Τζεδάκη Λένα, Γενικές οδηγίες για την επεξεργασία των πηγών (2001)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Να σχολιάσετε τη θρησκευτική στάση που τήρησε ο Κωνσταντίνος στη διάρκεια της ζωής του – κατά πόσον δηλαδή αυτή υπαγορεύθηκε από θρησκευτικά ή πολιτικά κριτήρια - με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, αλλά και την άποψη που διατυπώνει ο ιστορικός Vasiliev στο παράθεμα του βιβλίου σας με τίτλο : Θρησκευτική στάση του Κωνσταντίνου

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Το κείμενο του Vasiliev έχει ως θέμα του τη θρησκευτική στάση του Κων/νου στη διάρκεια της ζωής του. Ο ιστορικός αναφέρει ότι ο Κων/νος ασπάστηκε το Χριστιανισμό μόλις τη χρονιά του θανάτου του . Μέχρι τότε, διατήρησε το αξίωμα του Ανώτατου Αρχιερέα της ρωμαϊκής θρησκείας .Στα πλαίσια μάλιστα αυτού του αξιώματος αναφερόταν στην Ημέρα του Ήλιου και στον Ανίκητο Ήλιο , εκφράσεις που αφορούσαν τον Πέρση θεό Μίθρα που λατρευόταν σε ολόκληρη τη ρωμαϊκή αυτοκρατορία . Είναι ενδεχόμενο ο συγκεκριμένος θεός να ήταν μια προσωποποίηση του Απόλλωνα. Σε κάθε περίπτωση, ο ιστορικός εκφράζει τη βεβαιότητα ότι ο Κωνσταντίνος ήταν αφοσιωμένος λάτρης του Μίθρα, όπως άλλωστε είχε μάθει από την οικογένειά του. Συνεπώς, ο Vasiliev δεν πιστεύει ότι η αλλαγή του Κων/νου και η εύνοια που έδειξε στο Χριστιανισμό οφειλόταν σε ειλικρινή θρησκευτική πίστη.

Σύμφωνα με όσα γνωρίζουμε , ο Κων/νος ευνόησε το Χριστιανισμό , καθώς θεώρησε ότι η νέα θρησκεία θα λειτουργούσε ενοποιητικά στο διαιρεμένο από τις διαμάχες κράτος του , ενώ συγχρόνως οι Χριστιανοί, που αποτελούσαν μια δυναμική πλειονότητα, θα υποστήριζαν και τη βασιλεία του ίδιου. Έτσι, όχι μόνο χρησιμοποίησε αρχικά το χριστόγραμμα ως δικό του στρατιωτικό και νομισματικό σύμβολο και καθιέρωσε στη συνέχεια την ανεξιθρησκία , αλλά φρόντισε επίσης για την ειρήνευση της χριστιανικής εκκλησίας και μεγάλου μέρους του κράτους του συγκαλώντας την 1^η οικουμενική σύνοδο στη Νίκαια της Βιθυνίας που καταπολέμησε τις αιρέσεις. Βέβαια, δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε και την αντίδραση των συγκλητικών απέναντι στη νέα θρησκεία, γεγονός που αποτέλεσε ίσως αποτρεπτικό παράγοντα στο να την υιοθετήσει φανερά ο Κων/νος .

Συμπερασματικά λοιπόν και με βάση όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, ο Κων/νος ως διορατικός ηγέτης φαίνεται να πήρε αποφάσεις με πολιτικά κυρίως και όχι θρησκευτικά κριτήρια και κίνητρα .

